

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 398
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznik zł. 4-50

Trybunała 1 złoty

Zagranicą 8 złotych

Wychodzi oddzielnie rano
z wyjątkiem poniedziałków
i dni poświąconych

Konto PKO Kraków 400.670

POSEL ZYGMUNT ZAREMBA.

Rosnące apetyty kapitału

„Po małych wypadkach organ Lewiatana „Przegląd Gospodarczy”, wolał w trzódzie o zapewnienie „sterom gospodarczym”, iż ustrój społeczny nie ulegnie zmianom. Szybko przekonano się, że takimi konsekwencjami rząd Bartia—Piłsudskiego nie grozi. To też w lipcowym zeszycie tegoż „Przeglądu Gospodarczego” znajdujemy mowę p. A. Wierzbickiego, który na posiedzeniu Rady w Poznaniu przemawiał w takim już innym tonie: „Tym punktem zwrócić, którego oczekują sfery gospodarcze, powinno być zupełnie jasne i wyraźne wypowiedzenie się rządu w kierunku wzmożenia kapitału narodowego i poprowadzenia polityki takiej, aby ten kapitał polski cwał, że ma porządne w podstawach i zasadach programu gospodarczego Rządu”.

Odrzućmy piękne słowa o „narodowym” i „polskim” kapitale, które przez najbliższe noszę p. Wierzbickiego często są wypowiadane dla nikrycia właściwej, mało pożytecznej treści kapitału, — a pozostanie nadzieja, iż rząd obecny skieruje państwo na drogę polityki bezwzględnie kapitalistycznej. Zapewne do tej śmiałości w nadziejach przyczyniła się nie mało obecność na tym posiedzeniu „Lewiatana” ministra przemysłu i handlu p. Kwiatkowskiego. To bowiem wyrażanie się nawet ze wstydlivego ukrywania zależności ministra przemysłu i handlu od „Lewiatana” świadczy o dobrych relacjach rządu wobec kapitału.

Występując przeciwko Sejmowi, rząd i jego się, cennie zastępują co Rada Lewiatana — p. Kwiatkowski w Sejmie milczy, — mówi na tej Radzie...

Alie nie o to w tej chwili chodzi. W mowie p. Wierzbickiego i innych przedstawicieli kapitału zostały sformułowane wytyczne, na jakich kapitał chce oprzeć udrzowanie życia gospodarczego. I to musi nas interesować. Obecność na tej sesji Rady „Wojenny kapitalizm” ministra — jest tylko charakterystycznym obrazkiem z epoki naprawy Rzeczypospolitej drogiej moralnego odrodzenia.

Wytyczne te dadzą się streścić w następującym:

- 1) Stworzenie dla kapitału pewności dochodów w Polsce.
- 2) Zniesienie ustawodawstwa socjalnego.
- 3) Nie krepowanie podnoszenia cen towarów.
- 4) Podniesienie taryfy celnej przez zwaloryzowanie stawek celnych.
- 5) Życiowe poparcie przez rząd tworzenia kar tel przemysłowych.
- 6) Rozkładanie przepisów, utrudniających obroty walutami i t. p.

Wszystko to są posłaty dawno znane. Poddawaliśmy je nieraz rzeczowej krytyce. Ale co na to p. Kwiatkowski? „Wysłuchałem z największą uwagą tak wszechstronnych wywodów pierwszorzędnych fachowców, i oceniam należycie, iż możliwości zrealizowania zasadniczych wskazań i postulatów, wygłoszonych przez mówców, otwierały nową kartę dziejów, zarysowałyby te ciekłe obojętne dziesiętności stosunków ekonomicznych, która przynajmniej.” A dalej kilka cichych frazesów — w tym samym stylu.

Jednym słowem: Wasz program jest moim programem i co się da, to zrobię dla Was.

Ta uległość, poddanie się rządu wpływowi kapitału stanowi tragiczną obecną sytuację gospodarczą i całego życia naszego kraju. Nie mają one siły, nie mają energii, aby pchnąć Polskę na drogę planowego budowania życia gospodarczego i organizowania go według potrzeb społeczeństwa. Przewidywania, wbrew niepokojom, kapitalistów, iż nie ma przed kapitałem i polityką rządu w sferze gospodarczej i na innych polach uzależnienia jest od „Lewiatana”. Znaczą zaś to w konsekwencji dalsze pogłębienie się kryzysu i dalsze gruntowne spłotu stosunków gospodarczych.

Bezsprzecznie osłabienie klasy robotniczej przez bezrobocie i kryzys, jest źródłem zwiększonej buty

kapitałistów. Z tego to plynie, że już teraz zasady nieograniczonego niczem wyższości robotników, były zarabiał kapitał — proklamuje się bez obłożenia. Żądanie skasowania urlopów, zmniejszenia świadczeń Kas Chorych, przedłużenia czasu pracy, — również aby zapewnić kapitałowi „zarobek” — stawia się z całym tupetem. Szurowanie cen, odgraniczanie się od konkurencji zagranicznej, wydranie na łup kapitalisty społeczeństwo, było plyną „zarobek” do kieszeni posiadaczy, ogłasza się za postulat, który p. Kwiatkowski później nazywa „otworzeniem nowej karty dziejów”.

Stara to karta, dobrze znana, zapisała krwią i niedzą milionów proletariatusów! A dziś na niej pędzą kryzys gospodarczy ręką ginących z głodu groźne słowa ostrzeżenia! I że, tragicznie może się zakończyć dla Państwa, jeżeli rządy o tych ostrzeżeniach nie słyszą.

W chwili obecnej poronna poprawa stosunków gospodarczych, wywołana przez strąk górników angielskich, co dało zwiększony eksport węgla i spadek dolara i przez letni sezon robót, wywołującą wespół z poprzednim częściowo zmniejszenie bezrobocia, wywołała pewne odprężenie.

Kto jednak patrzy trzeźwo, ten nie będzie sądził, by to nieznaczne osłabienie skutków przesłania gospodarczego miało głębsze znaczenie. Zmniejszenie się liczby bezrobotnych tylko o kilkadziesiąt tysięcy w pełni letniego sezonu, który sam przez się, bezrobocie osłabia, wobec z góry 300 tysięcznej armii pozostającej bez pracy, świadczy tylko, że nie się nie zrobiło w tym kierunku i mija najsłabsze czas wśród zupełnej bierności ster rządzących. Podobnie jest ze sprawą spadku kursu dolara. Efekt zewnętrzny, dodanie wrażeń, jakie to zrobiło, nie powinno zasłaniać osam zadowolenia społecznego, że efekt ten wystąpił jako żywiołowy skutek hardo już długiego okresu trwania czynnego bilansu handlowego, włozonego też żywiołowym spadkiem kursu złotego, a przez to też spadkiem cen, wyrażonych w

złocie, na rynku polskim. Spadek ten złożył 1 cen w złocie był premią wyrownoważa. Dzień obniżenie kursu dolara robione również i na giełdzie Berlińskiej, wobec beznadziejności rządu w stosunku do cen krajowych i utrzymywanie się ich na poprzednim poziomie, podnosi automatycznie ich wyraz w złocie i grozi nowymi kryzysowymi komplikacjami.

I dlatego sprawa programu gospodarczego wciąż posiada decydującą wagę. Dlatego też zwracamy uwagę na postulat obozu kapitałistów. Cóż bowiem oznacza program „Lewiatana”? Wzrastającą drożyzną i zwiększanie zysku kapitałistów drogą odbierania robotnikom ich zdobyczy socjalnych.

Nawet starający się dogodzić kapitalistom postulat rządu utrzymania (a nie zmiany) obecnego poziomu cen, spotkał się z krytyką p. Wierzbickiego, który przewiduje, że ten poziom jest tylko chwilewka, a kapitał, jeśli ma utrzymać zyski, musi poziom cen jeszcze podnieść. W tym samym kierunku idzie żądanie waloryzowania opłat celnych, gdy opłaty te przedtem sięgały 33% wartości towarów i są najwyższe w Europie. Rozwój karteli jest nowym środkiem zwiększenia drożyzny. Dziele karteli naftowych, żelaznego, węgla i cukrowego idą dość doświadczeń w tej dziedzinie.

W konsekwencji tej polityki gospodarczej musi nastąpić dalsze skurczenie się rynku wewnętrznego, dalszy kryzys.

Jak szesnastu mówił tu, Diamond, wyjście z kryzysu leży w tym by.

„Podwyższyć wydajność pracy i obniżyć koszty produkcji, drogą ulepszeń technicznych i organizacyjnych, jednocześnie podwyższyć udział robotnika w zwiększonej wytwórczości”.

Alie to jedynie wyśnięte zasadniczo jest sprzeczne z punktem widzenia „Lewiatana” i pogodzić się z nim nie daje.

Ten program przeprowadzić może tylko świadoma wola społeczna, oparta o siłę klasy robotniczej. A droga do tego celu prowadzi po przez uwarunkowanie publiczne, przez ankietę o kosztach produkcji, szkolonych metach i organizacji i kierownictwa przedsiębiorstw i zlamania osam kół kapitalistycznych, czerpiących jednakowe zyski z dalszego stanu rzeczy.

Posel Dr Diamond o stanie prac nad zawarciem traktatu z Niemcami

Tow. poseł dr Herman Diamond przed wyjazdem do Berlina udzielił przedstawicielowi korespondencji warszawskiej następującego wywiadu w sprawie rokowań nad traktatem polsko - niemieckim:

O ile sprawy dadzą się obecnie ocenić — a w sprawach traktatowych zachodzą często nieprzewidziane przeszkody — szanse zawarcia umowy polepszyły się bardzo. Obie strony doszły do prze konania, że walka żadnej z nich korzyści nie przyniesie, ani przyniesie nie może. W dzisiejszym stanie gospodarsztwa Niemiec i Polski uzupełniają się, na dowód czego wystarczą przecież bilanse handlowe obu państw, wykazujące w stosunku do siebie niewielkie różnice.

Bilanse te zestawiane były w czasach nieurodzaju w Polsce, kiedy siła kupna Polski była osłabiona, a zarazem brakowało Polsce produktów rol nych do wywozu. Gdyby nie wojna celna, Niemcy zbywaliby w nas więcej, niż dawniej, wyrobów przemysłowych, a Polska pod korzystnymi warunkami miałaby możność wywozu całego swego nadmiaru zbóż, kartofli, masy, drzewa itp. Dobry traktat z Niemcami powiększyłby bardzo znacznie obrót wzajemny, nie tworząc deficytu w bilansach obu państw. Do tego przewidywania doszły oba rządy, ale stosując stare metody dyplomatyczne robili tajemnicę z rzeczy jawnych i wszystkim znanych.

Rokowania ściśle celne jasno wykazały wzmo-

żoną tendencję obu państw do zgody. Zaniechano ukrytych metod sabotowania ugody i wzajemnego zwalania na siebie winy.

Układy idą teraz metodami kupieckimi i dlatego jest nadzieja dalszego rychłego zafalowania sprawy. Naturalnie, że bez ustępstw z obu stron nie obejście się. W układach francusko-niemieckich czyniono ustępstwa w najkorzystniejszych sprawach, nawet w sprawie niewłaściwie nazwanego prawa osiedlenia. Chodził bowiem w tej sprawie o przejazd przez granice i dłuższy pobyt obywateli obu państw. Rozumię się samo przez się, że jeżeli traktat ma umożliwić wzajemny dostęp towarów, musi być umożliwiony wzajemny dostęp do miejsc żyznych. Nie moge komuś pozwolić handlować w moim domu, a jednocześnie wzbudzić mi wejścia. O zupełnej swobodzie przejazdu i pobytu w danych warunkach mowy nie ma, chodzi o logiczne konsekwencje traktatu.

Pewną trudność bardziej psychicznej natury stanowiła pozostałość wojny, w szczególności likwidacja majątków niemieckich w Polsce. Sprawa ta nie jest ściśle traktatowa, ale tak samo Niemcy, jak i my musimy stworzyć takie warunki, na które społeczeństwa zgodzić się mogą. Francja poszła pod tym względem bardzo daleko.

Politycznych żądań nie stawia zdaje się stron, ale wszystkie stosunki między państwami mają i polityczne znaczenie. Niema spraw politycznych niegospodarczych, tak samo jak niema spraw gospodarczych niepolitycznych. Zbliżenie stosun-

ków między państwami jest ich gospodarcze ustosunkowanie się. W wielkim politycznym interesie tak samo Niemiec, jak i Polski jest ustosunkowanie się gospodarcze podslawą przyjaźni obu państw. Gdy dojdziemy do porozumienia, wtedy i Locarno nabędzie treści i podwalin.

Ustępstwa, których Polska żąda od Niemiec, ty-
czą się głównie cel agrarnych i produktów rolnych
i tutaj mamy do czynienia z jednym z paradokso-
wystycznych. Ogromna większość narodu nie-
mieckiego, chcąc mieć tania żywność, żyzy Pol-
skę zupełnie zwycięstwa. Bywała także paradok-
są gospodarcze. Energię na obrona tyich interesów
polskich znalazł poparcie ciałch nieagrarnych
Niemiec, tj. 75% ludności. Doniedawia Niemcy
odzywiali się przeważnie żytem, od czasu wojny
nastąpił zwrot w upodobańch niemiecch i sta-
wiła wzrost konsumpcja pszenicy. Pod wpływem zła-
w rynku naszego zbytu, który stanowi Niemcy,
zmieni się także możność eksportu żyta. Podobny

proces co do odzwierdzenia się odbywa się także w Polsce. O ile rolnicy polscy rozumieją to zmianę i zechcą się do niej dostosować, wzrośnie w Polsce produkcja pszenicy tam, gdzie gleba się nadaje, a może z produkcji ziarna przejdziemy na znacznie intraintrygującą produkcję mięsa, drobiu, nabiału, jaj. Zmiany te bardzo korzystnie podziałają na dochodowość gospodarstw rolnych. Ten sam proces przesłał Danja, która nawet pokarmiła swej trzody i była sprowadza z Ameryki, podnosząc zarazem bardzo znacznie dochodowość swych gospodarstw.

Im obfiszcie będą nasze stosunki z zagranicą, tem bardziej wzrośnie intensywność naszego gospodarstwa. Stosunków gospodarczych międzynarodowych nie można sądzić wedle potrzeb zeszłych zakładów przemysłowych lub obszarników, pragnących prowadzić gospodarstwa na wzór praojczy. *Szvedzy otrzymać wiatr wiose z gospodarczego zachodu. Otworzyć okna!*

Zgon Feliksa Dzierżyńskiego

W dniu 20 km. w Moskwie zmarł nagle słynny Feliks Dzierżyński, jeden z przywódców dawnej socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (SDKP i L), później jeden z najkrwawszych i najfanatyczniejszych bolszewików. Dzierżyński zmarł w 49 roku życia. Był założycielem Czerwczajki i zajmował różne wysokie stanowiska w Sowietach. Ostatnio był członkiem Wyższej Rady Go-

spodarczej. W r. 1920, podczas inwazji bolszewickiej na Polskę Dzierżyński wchodził w skład powołanego przez bolszewików w Białymstoku sowieckiego rządu polskiego.

Przed 20-stu laty był Dzierżyński przez jakiś czas korektorem „Naprzodu”; mieszkał wtedy w Krakowie pod pseudonimem Domański.

POSEŁ KAZIMIERZ CZAPIŃSKI

Proletariat w obronie demokracji

(Korespondencja własna „Naprzodu”).

Wiedeń, 14 lipca.

Medyznarowy zjazd organizacyjny Samobrony robotniczej wykazał, jak szybko te organizacje rosła. Demokracja – w świetle której swobodnie росla i przygotowująca się do swej wielkiej roli siły proletariatu – staje się niedogodna dla burżuazji i dworów. Wobec tego ci, którzy nie chcą demokracji, wtórem głosił komunistów i reakcyjistów. Burżuazja zaczyna atakować proletariat z bronią w ręku (faszizm), proletariat zaś przygotowuje skuteczną Samobronę. Niezależni – wyproletariatowali niedoświadczeni siły faszystowskie, za proletariatem łącząc krwawe ślady nauczycieli mające przed oczyma krew przelaną przez Włochów, Niemców, Austriaków, Polaków. Władze spróbowały własnymi siłami zaatakować przygotowaną znakomicie do Samobrony proletariatu!

Na wieńskim zjeździe antyfaszystowskim rozdawano uczestnikom ciekawą nową pracę łow. Deutsche „Antifaschismus“, zawierającą mnóstwo ciekawych danych o ruchu faszystowskim i antyfaszystowskim w różnych krajach. Zainteresowanego czytelnika odsyłam do tej książki.

Skorzystałem ze swego pobytu w Wiedniu, aby szczegółowo zaznajomić się ze znakomicie zorganizowanym austriackim związkiem Samoobrony robotniczej — „Republikanischer Schutzbund“

Jedno to właściwie — bez przesady — cała armia, silniejsza od armii zwykłej, tej oficjalnej zwłaszcza że ogromna większość żołnierzy armii oficjalnej stoi po stronie socjalnej demokracji. Wobec tego o poważniejszych zamachach faszystowskich w Austrii mowy być nie może. Do niedawna jeszcze zachodziły w Wiedniu wypadki napadów i mordów faszystowskich. Obecnie to ustalo — tak, jak w Belgii i na Łotwie po zorganizowaniu Samoobrony.

Republikański „Schutzbund“ jest zorganizowany na sposób wojskowy. Karność jest ogromna — aczkolwiek dobrowolna. Zainteresowanie sprawą wielkie, ofiarność towarzyszy — bezgraniczna.

Po szczegóły zwróciłem się do tow. Deutschla, stojącego na czele organizacji. W biurach centrali przy ul. Włenzeile udzielił mi objaśnień jeszcze tow. Heinze i Low. Ten ostatni kazal mi pokazać umundurowanie członka Samoobrony. Składa się z czapki (szarej, w rodzaje maciejówki, z daszkiem) i tzw. "wiatrówki" ("Windjacke"), sportowej kurtki z nieprzemakalną płótna zielonkawego koloru. Wskazywał mundur jest sukienki ciemnoniebieskiej, ale ten nie jest obowiązujący. Spodnie mają być ciemne — krótkie lub długie, zależnie od oddziału. Dopuszczone są bowiem pewne lokalne odchylenia.

— Nie uwierzycie — mówi tow. Deutsch — ile szlachetnego entuzjazmu i niezwyklej wprost o-

niarności wkładają robotnicy w te roboty. Nawet najgłębiej, bezrobotni starają się nabyć umiędrowanie. Innym znowu kupują umiędrowanie — w formie składki — te warstwy (koledzy), w których pracują. Tak samo rzeczy się ma z kosztami przejazdów (a jazdy są częste!) koleją — uczestnicy płacą kosztami sami. A czasami, po twardej całonocnej pracy, oddziałali Samoobrony wyruszają na ćwiczenia nocne w odległości 30 lub więcej kilometrów! Ofiarność jest wprost bezgraniczna...

— A w jakim wieku są członkowie przeważnie?

— Przyjmujemy członków w wieku najmiej-
lat 18. To są zresztą wyjątki. Norma — od lat 20
do 45. Praktyka pokazuje, że dobrze jest, jeśli są
także ludzie starsi w szeregach. Więcej powagi,
więcej ostrożności.

— I dyscyplina istotnie wielka?

— Bez zarzutu. Oczywiście, mamy sady dyscyplinarne. Udzielają nagany członkom na pewne czasy albo też usuwają całkiem z organizacji! Kary to bardzo bolesne dla naszych członków! Przy spełnianiu służby alkohol jest zakazany. Ta reguła jest przestrzegana surowo. No, podczas pochodu niedzielnego, w którym brali udział dziesiątki tysięcy naszych członków, zauważono tylko dwa wypadki konsumpcji alkoholu.

— A skąd bierzecie fundusze na organizację?

Członkowie nasi opłacają składkę minimalną - 20 groszy miesięcznie. Z tego na pismo ma iść 10, zaś drugie 10 na fundusz. Pomogą, takie wypadki się zdarzają... Są np. wdowcy, na ofiarach zbrodni faszyztyńskich. Jak - zdaje, podstawą naszych funduszy są nie składki, lecz subwencje: ze strony partii, związków zawodowych i kooperatyw. Pismo nasze - miesięcznik - nazywa się „Der Schutzbund”. Oto może i nie jest specjalny, wydany z racji sportowych uroczystości wiedeńskich.

— Jakiego rodzaju ćwiczenia przerabiają członkowie?

— Różne. Musiny uwzględnić nawet naukę mistrzów zwiędli; naturalnie z pewnością uproszczonymi. Dalej idzie nauka strzelania; odbywa się albo w salach przy pomocy osobnych przyrządów albo na terenie w specjalnych „związkach strzeleckich”. Następnie ćwiczymy się na terenie w marzaczach i różnych zagadnieniach taktycznych jednostkami większymi lub mniejszymi. Specjalną wagą uwagę zwracamy na tak zw. „gimnastykę wojenną” (Wehrtunen). Macie do podręczniki tej gimnastyki — biegania na przelaz, przełazania przez mury, przepływania przez rzeki, miotania czołgów etc.

— Czy te ćwiczenia, bądź co bądź uciążliwe, są popularne?

— Bardzo niewłaściwą rzeczą to sprowadzanie samej idei Samochodu robotniczego w masach. Potem zaś idzie rzecz łatwo i chwilem są wykonywane bardzo chętnie. Dziś już poproszę robotników kazać swoje wózki. Komunizm próbuję nam trochę bródzić — przyjmowaliśmy bowiem, że w naszym kraju nie ma robotników, nie pokazała, że współpraca z komunistami jest niemożliwa. To też przewódów wyrzuciliśmy. Robotnicy zaś komunistyczni zostali i staneli na naszym stanowisku. Zresztą, jak Wam wiadomo, partia komunistyczna w Austrii nie ma żadnego znaczenia. Obecnie z reguły wymagamy przy zatrudnieniu takiej przynależności do partii; na prowincji, a zwłaszcza po wsiach niekiedy robimy wyjątki.

— A jak się przedstawia sama budowa organizacyjna?

— Otóż na czele stołi zarząd centralny, dalej zarządy krajowe, okręgowe, lokalne. W organizacji bok zwykłych formacji piechoty, mamy organizację rowerzystów, kolejarzy i telefonistów; jest to służba łączności. Jednostka najmniejsza, komórka organizacyjna jest pięćka—czterech towarzyszy z naczelnikiem, dalej idzie dziesiątka, potem pluton (do 40), kompania (100—150), batalion (300—600).

— A czy w zwykłej pracy partyjnej Samoobrona gra jakąś rolę?

— Oczywiście! Używamy jej jako straży porządkowej, na wiecach, podczas pochódów, przy rozdawaniu ulotek, nawet podczas pochódów dzieci. Trzymamy się zasady — organizacji używać tak-

— Instruktorów wam nie braknie? Skąd ich bierzecie?

— To są towarzysze, b. podoficerowie, oficerowie rezerwy itd. Poza tem urządzamy własne kursa instruktorskie z uwzględnieniem naszych specjalnych potrzeb.

— Czy komendanci oddziałów są mianowani?
— Naogół wprowadzana jest zasada mianowa-

Najbardziej komendantomu 1 kierownictwa przez partię. Wybory u nas nie grają żadnej prawej roli. Patrzmy bowiem na swą organizację, jako na or-
ganizację techniczną. Politycznie organizacja sa-
modzielna nie ma nic posiada, a więc np. przy
wyborach nie może mieć wpływu na wysuwanie kan-
dydatów etc. Były wyjątki, kiedy próby rozpozno-
wania organizacji, ale spełniały na nic. Natomi-
niem zwracam uwagę, iż dobor osób na kierow-
niczych stanowiskach jest rzeczą szczególnie wa-
żną. Dodam przy tej sposobności, iż kobiety wó-
góle nie są przyjmowane do organizacji, za-
jądne funkcje. Natomiast z młodzieży młodszej
tworzymy organizację czerwonych skautów
„Rote Falken”.

— Czy rozwijacie robotę oświatową w szeregach organizacji dla pogłębienia uświadomienia?
— Naturalnie, bardzo żywą. Wydajemy specjalne pismo; wydaliśmy długi szereg broszur, poświęconych zagadnieniu faszyzmu, urządzamy mnóstwo wykładów.

Na tem skończyła się nasza rozmowa. W każdym razie austr. organizacja Samoobrony rozwija się niezwykle szybko i może być wzorem dla wielu krajów. Wewnętrzne faszystowskie niebezpieczeństwo w Austrii można uważać za całkowicie usunięte.

Z LITVY

ECHA RZĄDÓW CHADECKICH

Jak wiadomo, nowe wybory na Litwie obaliły rządy klerykalne, które ironicznie nazywano rządami księżych gospodyń i zakrystianów.

A oto rezultaty tych rządów:
Z Kowna donoszą: Ostatnie posiedzenie sejmiku

Walewski go dobyło na światło dzienne naskryzanie (jawnie) zeznało. O nylesianach postępowania poprzedniego rządu mówił obcy kanonik wyraz bezgranicznie swobodny. Był minimalistą, nie wyrażał się o niczym. W sprawie siedział blado na swych ławach, nie uchwycił oddających ich pod skórą. Okazało się, że żyły rząd bezprawnie zdążyły wydać na różne cele prywatne i partyjne od 1 stycznia do 15 czerwca r. 960.100 litów z ogólnej sumy 1 miliona litów funduszu dyspozycyjnego. Ołbrzymie sumy szły na przekupstwo stróżnic, zwiazków, stowarzyszeń, na wydatki polityczne. Władze kierowniczy policji politycznej i prokuratury szatni generałego Rządzą zagarnął do prywatnej skrzynki 4.000 litów.

Te sensacyjne rewelacje wywołały oburzenie w całym kraju. Były premier Bystras błagał sejm, aby dalszymi rewelacjami nie obniżał powagi młodej państwowości litewskiej w oczach ludu i zagranicy.

W toku żniw

Prawie w całej Polsce żniwa są w pełnym toku. Miałeś czas niepewności; już niema obawy o pogodę, żniw czuje suszę — rolnicy już wiedzą, co mogą liczyć jako nagrodę za swe trudy.

Wedle informacji centralnego T. R. rolniczych zbiorów wypadła lepiej aniżeli przed kilku jeszcze tygodniami. Liczone. Z wyjątkiem kilku powiatów, które uciepiały wskutek nadzwyczajnych wypadków atmosferycznych, urodzaj jest niegorszy niż w roku ubiegłym, który, jak wiadomo, zaliczał się do najlepszych w ciągu ostatnich kilku lat. Przekładnie przecież jeszcze jak we wrześniu z. r. p. Główny obliczał różnicę między zrym zbiorom w 1924 r. a dobrym w 1925 r. na miliard złotych.

Wedle dotychczasowych próbnych obliczeń można się spodziewać następujących ilości głównych gatunków zbóż: pszenicy 15 milionów cetrarów metrycznych, żyta 65 milionów, jęczmienia 16 milionów, owsa 30 milionów. Po odliczeniu własnego zapotrzebowania na spożycie i zasiew (około 8 milionów cetrarów metrycznych żyta, 3 miliony pszenicy, po 2 miliony owsa i jęczmienia) pozostanie do dyspozycji 50-60 tysięcy wagonów pszenicy i żyta. Na tem nie kończy się jednak obliczenie ilości wolnej. Wedle obliczenia fabrycznego many jeszcze w kraju jako pozostałość do zbioru zeszłorocznego około 10 tysięcy wagonów żyta i pszenicy, których nie zdołano wywieźć wobec wydania zakazu wywozu do 1 września br.

Wielcy rolnicy, mając nadzieję na sprzedaż w drodze wywozu około 60-70 tysięcy wagonów żyta i pszenicy, już teraz obliczają, gdzie dąłoby się je najkorzystniej spieniężyć. Rozumie się że — jak zawsze — najlepiej w zagranicy, jak w najbliższej w kontyni i w lepszą walutę od naszej. Już w jednym z pism udało wykażać, że podczas gdy u nas za cetrar żyta można osiągnąć tylko 21 zł, to w p. w Berlinie można dostać 5 dolarów — to przelo 45 zł i także nie dać zbóża kochanym sąsiadom — Niemcom, kiedy tak hojnie i w tak silnej walucie płaci! Niechby tylko w nadpreszonym czasie traktat handlowy z Niemcami doszedł do skutku, a zaniecie się tam waga wywozu, która może grubo zawzględ na naszym własnym wyżywieniu, choćby najskrajnie wymierzono.

A gdyby możliwość wywozu do Niemiec zawiśła, tj. gdyby na czas nie zawarto traktatu handlowego, to rolnicy nasi znają inne drogi, którełmi zboże z kraju odpłynię. Wiedzą oni, że kraje bałtyckie Danja, Norwegia i Finlandja są dobrymi odbiorcami żyta; że Francja chętnie kupi naszą pszenicę i że już nawet wielki światowy dom handlowy zbożem w Paryżu braci Dreyfusa zawarł jakas umowę z naszymi rządami, że Anglja, Belgja i Czechy znalazły się na jakosi naszego jęczmienia jako doskonałego do wyrobu piwa — słowem

niewa kłopotu, komu nadmiar zboża sprzedać. Chodzi tylko o nieudrugi zresztą wybór między angielskim funtami a innemi mniej mocnymi walutami, które zresztą można umownie dostać w dolarach.

Już teraz, zanim zboże jest wyprężone i do wywozu gotowe, należy zwrócić miarodajnym czynnikom uwagę, że trzeba być ostrożnym z wywozem. Przyszły tego roku powinien nas pouczyć, że nawet najlepsze zbiory nie są zabezpieczone przed drożdżym. Mielnieli przecież ostatnio doskonale zbożni; zdołaliśmy przecież mimo forsownego z początku wywozu zaszedzieć pokątną nadwyżkę, a jednak w kwietniu i maju przeżyliśmy prawdziwy przedmówek z cenami dochodzącymi do poziomu najgorszych lat. Ostrożność jest tembardziej wskazana, ilede włedze fachowej oceny zbiorów ziemiaków zapowiada się fatalnie i wobec tego szczególnie wieś będzie musiała zastąpić ten zwy-

kły swój środek żywności żyłom. Tasama ostrożność jest konieczna co do owsa, który będzie musiał zastąpić stracony pierwszy zrym slana.

Wogóle w ostatnich latach zrobiliśmy smutne doświadczenia na punkcie zbiorów i ich spożyciowanie. W r. 1924 musieliśmy sprowadzać młak amerykańską, rujniując przez to nasz bilans handlowy; w roku ubiegłym i na początku bieżącego mimo dobrych zbiorów mieliśmy niesłychaną drożdżę zboża, a zatem i chleba — wszystko dlatego, że — obok spadku naszej waluty — polityka wywozowa rządów ówczesnych stała pod konjunkturą nadzwyczaj dla rolnictwa korzystną. Teraz jest okazja do naprawienia poprzednich błędów. Nie zaprzecza się, że wywóz dla naszego bilansu handlowego jest konieczny, ale pod dwoma warunkami: 1) żeby skarb państwa miał korzyść z otrzymanych za ten wywóz obcych walut, 2) żeby przedewszystkiem skrupulatnie obliczono i zabezpieczono wystarczającą na własne potrzeby ilość. Bez tych kautel nie możemy dość do tych rezultatów, co dawniej, mianowicie że mimo dobrych zbiorów będziemy mieli najdroższy chleba.

Socialiści francuscy wobec rządu Herriota

Większość Izby deputowanych, złożona z socialistów, komunistów, radykałów i nacjonalistów, obalita gabinet Brianda. Po tym fakcie ogłoszono zainteresowanie koncentrowało się około kwestji, czy socialiści wstąpią do rządu, który miał utworzyć Herriot. Jak ten, który swym wystąpieniem przyczynił się do upadku Brianda. Kwestja ta nasunęła się z tego powodu, że rola. która socialiści odegrali w ciągu dyskusji finansowej, była tak wielka, że uważano powszechnie, że tym razem socialiści muszą dać odpowiedź potwierdzającą. Gdy Herriot wzeźwie ich do współdziałania w rządzie. Odpowiedź została udzielona, wypadła jednak inaczej niż się spodziewano.

W niedziele 18 bm. obradował komitet wykonawczy partii poraz pierwszy od swego wywołania na ostatnim kongresie. Uroczystym przedmiotem obrad była sprawa Paula-Boncoura, przeciw któremu, jako delegatowi rządu do Ligi narodów, podniesiono szereg zarzutów, w rzeczywistości jednak komitet zaimował się wybuchem poprzedniego dnia przesłaniem i dalego komitetu wykonawczy odbył wspólnie posiedzenie z przewodnictwem frakcji parlamentarnej.

Na tem posiedzeniu odczytano pismo Herriota, wzywające do wstąpienia do udziału w rządzie. Pierwszy zabral głos Żyromski, który wzywał do odrzuczenia wzwania Herriota z tem umotywowaniem, że partja gotowa jest sama p. rzyć rząd. Wywijała się gorąca dyskusja, w której

Blum i Renaud zwalczali wniosek Żyromskiego, który też został odrzucony. Rezultatem posiedzenia był wybór delegacji złożonej z Bluma, Aurioła i Renaudela, która miała udać się do Herriota na konferencję. Herriot odpowiadał tej delegacji, że gotów jest uczynić socjalistom połowę tek ministerjalny i przyjąć w głównych zarysach projekt finansowy Blum i cenę wstąpienia socialistów do rządu. Gdyby socialiści odmówili — dodał Herriot — będzie zmuszony utworzyć gabinet wyłącznie „przesztyty” na prawo.

Delegacja z tej konferencji złożyła sprawozdanie na wspólnem posiedzeniu komitetu wykonawczego i frakcji parlamentarnej, poezem po 4-5-tygodniowej dyskusji, w której Blum odpowiadał się przeciw wstąpieniu do rządu, zaś Renaud i Aurioł za, uchwalono odrzucić zaproszenie Herriota do wzięcia udziału w jego gabinetie, natomiast przyjąć mu poparcie. Uchwała ta wywołała gorący sprzeciw tak dalece, że Renaud zapowiedział ogłoszenie listu otwartego, wktódo jednak został od tego zamiaru odwołany.

Herriot, jak wiadomo, gabinet utworzył, licząc na poparcie socialistów. Czy jednak ten gabinet będzie trwały? Zasadą na nim zbyt różne elementy. Wskazywać na skrajnych lewicowców do skrajnych prawicowców, że nie można mu przypisać długiego żywota. Zresztą większość tego gabinetu nie zdoła naprawić sytuacji finansowej, jak nie potrafił tego poprzedni gabinet.

V. BŁASCO IBANEZ

Czterej synowie Ewy

(Przełożyła z hiszpańskiego Zofja Sikorska)

Wszchemniony skłina, ażeby zbliżyć się do przyjaciół. Było brunet o wygładzie jowialnym i zuchwałym, z czarną spieczoną, szeregą siłną i uszami odstającymi. W prawej ręce trzymał zawsze bicz, którym bił swoich braci. Przy obiadach przykładał sobie ich porcje i groził im w razie rożności.

Zbliżwszy się do Wszchemnionego stanął na hacznost z rękami przy sobie, jak przyski żołdak dobrze wytrynowany.

I Pan mu powiedział:

— Ty będziesz wojownikiem i bohaterem. Będziesz prowadził sobie podobnych na śmierć, jak rzeźnik wiedzie woły na rzeź. A to nie przeszkodzi, że wszyscy będą ci podziwiali i szanowali (nawet ci, którzy pod twym przewodem stali się inwalidami). Będziesz miał za bieżących: Siarę i Honor, Olęczyna i Strzandera. Ludzie ze wzruszeniem mówią będą o prawach moralnych i przykazaniach kościelnych, które im nakazują: „nie zabijaj”, „nie kradnij”, „kochaj bliźniego jak siebie samego”, ale ty wojownik na kształt pobioga żyć będziesz ponad Dobrem i Złem. Kiedy inny zabija, zostana osądzeni jako zbrodniarze i skazani dli swoje w więzieniach lub na szubienicy, ty przeciwnie zyskasz na wielkości i sławie do przelanej krwi, a kiedy tłum ci zobaczy zbrodniarę, krzycząc: „Włóczęgo!”, ty będziesz zwracał: „Oto prawdziwy bohater!”

— Jeżeli zapagniesz jakiegoś kraju, zaraz przywaszczysz go sobie siłą, wysyłając łajby, którzy starczyli się stawiać opór w imię dawnych praw. Zawsze znajdziesz prawników, którzy z ustawą w rękę udowodnią ci prawo do posiadania ziem zdobytych. Popędzają ciły szereg okropności, ale bądź zwycięzcy! Będziesz zawsze miał słusność, kiedyś nim będziesz! Nikt nie śmie żądać rachunku od zwycięzcy i w jego świątyniach kapłani wszystkich wyznań będą wznosił modły za ciebie, chwalić twój triumf. Zalewaj kraje potokami krwi, wycinaj w pierd mieszkańców, obracaj miasta w perzynie, morduj, niszcz, kradnij, to wszystko nie przeszkodzi potom wlać twoje imię a historjowcom uwiecznić twoje czyny braterskie i zwycięskie, by bródzochyła ludność. Ktoś zaś osłonił się naśladować ciebie i popiełnić twasne okrucieństwa nie przyszydzą w szaty dworskie i barwy specjalne zwane mundurami, zarobi na kałdany i szafci na dziedzińcu więziennym.

Możesz odejść, niech przyjdzie następny! Trzeci był młodzieńcem szczupłym, nerwowym, o cerze zielonawej i spojrzeniu chytrem.

Zastanowił się Pan chwilę zanim wywrzekł, co z niego zrobił, i rzekł wreszcie:

— Ty będziesz kierował interesami świata, będąc jednocześnie kupcem i bankierem, będziesz poczytał złoto królom, co pozwoli ci traktować ich, jak sobie równych. A jeśli uda ci się zrujnować kraj cały na twoją korzyść, każdy podziwiał będzie twoją zrzeczność. Twoje olbrzymie spekulacje finansowe zainicjują na całą kule ziemska, którełmiasta będą godzinami w zawieszaniu doświadczenia śmierci. Twoje zwycięstwo na giełdzie odbij się echem wystrząsów, które donosić będą o samobójstwach dwóch ołów, i lamentami rodzin.

Będziesz wywoływał niezrozumiałe wojny i będziesz zawierał ruinujące traktaty pokojowe, będąc odpowiedzialnym za ekscypacje pancerków i wojsk w celu zaspokojenia niesłusznych i lichwarskich preferencji wobec słabych narodów.

— Twój synom zdawać się będzie, że popierają szlachtę, przez to, że utrzymują kosztowne halantnie, śpiewaczkę albo no prostok bitych, których kosztowne suknie i bezcenne klejnoty schlebają dla twojej dumy. Ty sam jesteś zainteresany za późno wejdziesz na arenę życia, aby być mecenasem tego rodzaju, zadowolony się z protegowania i alaryz. Diametralnie sprzeczne opinie będą towarzyszyły wspomnieniu Twoego nazwiska przez trzydzieści albo czterdzieści lat, bo imię twoje jak napowisze tenora lub aktora nie pozyska dużej, niż nędznej, sławy. „Przemyślnik” to jest pojęcie „pułdności” powiedzą niektórzy przypominając sobie Botyle okrętów kupieckich, które ty rzuciłeś na morze i koleje, którełmi ty porzuciłeś puszcynie. „To był bandyta” będą twierdził inni myśląc, jak każdy kilometr położonych szyn napelniał robotnikami emigrantami. „To był potwór, który dla zarobienia swoich milionów poświęcił więcej życia ludzkiego niż niejedną zdobycz”. I wszyscy będą mieli słusność, i wszyscy będą mówili prawdę; co o nazwabie twoim w życiu będzie, ludzie będą z sobą mówili wprawdzie, o prawdziwej, bezstronnej i niezachwianej, jak gdyby ona egzystowała istotnie, w rzeczywistości to jest tylko urojanie i będzie zawsze tyle prawd, ile jest różnych interesów ludzkich. Pamiętaj o tem i idź swoją drogą!”

Przyszła kolej na czwartego syna i ten wystąpił naprzód.

(Ciag dalszy nastąpi).

Minister skarbu Klarner o sytuacji finansowej w Polsce

Włodefi, 21 lipca (PAT). „N. Fr. Presse” zamieszcza rozmowę dra Seifera z ministrem skarbu Klarnerem na temat sytuacji finansowej Polski. Minister Klarner stwierdził, że mnożą się oznaki poprawy położenia gospodarczego Polski. Rząd nie zamierza zaostrzać przepisów walutowych obecnie obowiązujących. Powiększenie w najbliższym czasie kapitału akcyjnego banku polskiego nie jest wykluczone. Definitywna stabilizacja złotego uważa minister jako punkt wyjścia swej polityki finansowej. Stabilizacja waluty będzie miała największe znaczenie dla gospodarki. Nie uważa za wskazane już dzisiaj podać, jaki parytet złotego będzie definitywnie ustalony.

W sprawie pożyczki zagranicznej oświadczył minister, że dopływ kapitałów zagranicznych jest pożądanym, ale tylko wtedy, jeżeli warunki pożyczki będą dla Polski korzystne. W żadnym wypadku

nie może być oprocentowanie gorsze niż w innych państwach. Uzyskanie większej pożyczki zagranicznej stała, na przeszkodzie intensywna wroga propaganda, a także i niezamówienie stosunków gospodarczych Polski w krajach zachodnich, które wchodzi w rachubę jako wizerunek. W tym celu nastąpiło powołanie prof. Kemmerra i jego sztabu do Polski.

Dr. Seifer donosi w dalszym ciągu z kół zbliżonych do ministerstwa skarbu, że powołanie amerykańskiego eksperta było już postanowione przez dawniejszy rząd. Kemmerr miał opracować program sanacji finansowej i gospodarczej we wszystkich sferach. Rząd obecny oprze się na propozycjach Kemmerra w przeciwnieństwie do byłego ministra skarbu Grabieckiego, który nie uwzględnił wskazówek rzeczoznawcy angielskiego Younga.

Minister Zalewski o polskiej polityce zagranicznej

(Telefonom od korespondenta „Naprzód”)

Warszawa, 21 lipca. Dziś odbyło się posiedzenie szefaowej komisji dla spraw zagranicznych, na którym minister spraw zagranicznych p. August Zalewski wygłosił exposé. Minister na wstępie stwierdził, że z przyłączeniem korzysta ze sposobności, aby dać obraz naszej polityki zagranicznej w chwili obecnej. Należy to uczynić tembardziej, że w ostatnim czasie w prasie, zwłaszcza zagranicznej, nie brak było przypuszczeń i pogłosek, które zupełnie fałszywie tłumaczyły zasady naszej racji stanu, jeżeli które z państw europejskich dąży do pokonania i pokonania, to nikt większym nie jest tego wyznawcą, niż Polska, która rekonstrukcja swą musi prowadzić nie tylko po wojnach ostatniego dziesięciolecia, ale też po wiekowej niewoli i rozbiciu.

POKOJOWA POLITYKA

połączać musi na możliwie najszerszym zakresie współpracy międzynarodowej, w której Polska brać prawnie jak najżywszy udział w pierwszym szeregu państw, przyczyniając się do utrwalenia tego nowego stanu rzeczy. Dla podkreślenia tej naszej pokojowości, minister spraw wojskowych w porozumieniu ze mną zamierza w najbliższym czasie skasać wszystkie instytucje wojskowych przez większych naszych placówek zagranicznych.

Polityka Polski wobec Ligi narodów kieruje się interesem państwa, idąc po linii rozwoju Ligi narodów. Z punktu widzenia ugruntowania wpływów i powiększenia autorytetu Ligi narodów, Polska traktuje dla siebie

KONIECZNOŚĆ GWARANCJI STAŁEJ WSPÓŁPRACY W LIDZE,

gwarancji, mających swoje usprawiedliwienie w doniosłej roli, jaką Polska odgrywa w pacyficyzacji i organizacyjnej działalności Ligi narodów. Jedynie zapewnienie Polsce stałej współpracy w Radzie Ligi, pozwoli Lidze odegrać należycie i całkowicie rolę, do jakiej jest powołana.

Nasz sołtys z Francji, przetrwać nikomu zadanie niewymierzony, jest jedynie instrumentem bezpieczeństwa i pokoju. Wydziałanie Polski z Niemiec i Rosji, nie może być na terenie politycznym i gospodarczym. Czerstok na terenie międzynarodowym spotykamy się z życiowym zainteresowaniem rządu angielskiego. Na dobrych z nim stosunkach zależy nam bardzo i może zapewnić, że rząd polski dąży starań, aby się przyczynić do utrwalenia i pogłębienia tych korzystnych wzajemnych nastrojów.

Ciepło słowa poświęcił minister stosunkom ze Stanami Zjednoczonymi, przypominając 150 rocznicę niepodległości Stanów Zjednoczonych, która dla sposobności narodowi polskiemu wyraża swej szczerze i głębokiej wdzięczności. Z Japonią, która Polsce przyjaźnie stosunki. Z Chinami prowadzi się od niedawna w Pekinie rokowania o traktat handlowy.

Splot interesów,

ŁACZĄCYCH POLSKIE Z NIEMCAMI,

wymaga trwałej współpracy między obu państwami. Rząd polski pragnie szczerze oprzeć stosunki polsko - niemieckie na realnych podstawach i rozbudować normalną współpracę sąsiedztwa, pozabawioną wszelkich czynników wzajemnej animacji. O ile Niemcy wykazują zrozumienie dla tego programu, to wzajemne stosunki mogą znakomicie

przyniesić do odprężenia ogólnej sytuacji międzynarodowej.

Jeżeli chodzi o

NASZE STOSUNKI Z ROSJĄ,

to oba sąsiadujące ze sobą państwa o różniących się zasadniczo ustrójach potrafiły od pewnego czasu rozwinąć między sobą stosunki poprawne. Zasadę idąc wzrotem nam propagandzie. Względem polsko - sowieckiej panuje spokój, a graniczne komisje mieszane likwidują pomyślnie drobne nieporozumienia. Wkrótce minister podkreśli serdeczny stosunek, jaki łączy Polskę z Watykanem.

Wszystkie te stosunki, na pozór rozmaite, połączone są wspólnymi cechami naszej polityki zagranicznej, które najistotniejszymi momentami są:

POKOJOWOŚĆ I CIĄGŁOŚĆ

Ciągłość polega na tym, że idee i interesy państwa trwają się od poszczególnych gabinetów. Ciągłość polityki zagranicznej jest wyrazem należytego wyczerpania przez dany rząd kompleksu zagadnień w stosunkach międzynarodowych. Daje ona kontrahentom pewność, iż niezależnie od zmian osobowych rządów, słowo, raz dane przez miarodajnego przedstawiciela państwa, nie traci swojego waloru.

Wreszcie minister omawiał stosunki gospodarcze i konsularne, jakie nas łączą z poszczególnymi państwami.

Dyskusja nad exposé odbyła się w przyszłym tygodniu.

UWAGI

„Głos Narodu”, jako organ walki z proletariatem

KPI Z P. K. H. ROSTWOROWSKIEGO

„Głos Narodu” otrzymał nareszcie list od P. K. H. Rostworowskiego z dosłowną reprodukcją tego, co jako prelegent powiedział on w Łodzi i Płocku.

Otóż z tego listu ma wynikać, że P. K. H. Rostworowski nie powiedział się bezwzględnie po stronie zamachu zarwawo oraz marszałka, lecz że swoje uznanie zawarował i uzależnił od różnych „jeżeli” — w czasie przyszłym — między innymi, jeżeli Piłsudski „potrafił bagietami” zmusić proletariatu do porządku (sic!).

Jak widzimy P. Rostworowski jest entuzjastą św. Fantaziska, św. Teresy i... „haguetów przeciw ludowi”.

Musieli jednak w tym liście być i zdania, które redakcji „Głosu Narodu” bardziej nie doszły, gdyż... wrzuciła go do kosza, względnie co ma i do niego wychodził, odesłała go z powrotem p. Rostworowskiemu, ażeby go sobie drukował, jako sprostowanie tam, gdzie uważa, że jego słowa zniekształcono...

Jest to postąpienie wobec stałego współpracownika pisma nadzwyczajnie szorstkie, z którego też może wywnioskować tylko konsekwencję — zerwania stosunków... Daje mu się bowiem do zrozumienia, że ani redakcji pisma, ani jego czytelników nie

obchodzi, co on autentycznie powiedział, i dlatego nie udzieli się gościnny jego wyjaśnieniu...

Alte warto tu przytoczyć i odprawy, którą nadano w „Gł. Nar.” p. R.

W odprawie tej „Głos Narodu” organ chadecki, podrywający się pod charakter pisma, rzekomo broniącego robotnika, w przyszłości fanfaronistycznej przypina się do zadania — walki z proletariatem.

W odpowiedzi na gotowość holdowicza p. Rostworowskiego, jeżeli marsz. Piłsudski spełni jego graficzne marzenie... uzurpiarstwa proletariatu bagietami, pisze „Głos Narodu” dumnie:

„Wszystcy wiedzą, że obcem jest nam stanowisko, na którym drży się z obawy przed proletariatem i oblicuje drżać z wdzięczności dla zbawcy z bagietami”.

Nie drżymy, ale walczymy”.

Pan Korfari może być dumny z tego frazesu: może się nim poszczycić przed Lewiatanem! Coza pożałować w tej chadeckiej Samy zniżający robotników!

Może wskazać i na gorliwość z jak „Głos Narodu” polemizuje z tymi przedstawicielami katolickiego ruchu zawodowego we Włoszech, którzy dla obrony przed faszystowską metodą niszczenia wszystkiego, co nie zostało dotąd zniezwolenie przez faszizm, chcą dalczyć w porozumieniu z socjalistami.

Jakaś projektowana próba walki chadeków włożeń o proletariatu a nie — z proletariatem, wynika w „Głosie Narodu” wyświe niekontentowania.

Tyle o „Głosie Narodu”, który zapomniał o refrenie hymnu chadeckiego: „bo nam do hory sily brak” i ułaje Samsona.

Starym piśmicyzmem zaś nie można gratulować takiego — „warunkowego” wprowadzić — nowego kolegi, jak p. Rostworowski, który chuchając w marszałka Piłsudskiego widzieć kopie... Chuchanie!

— 0 — 0 —

Obszarny wypominają endekom porabrane subsydia pieniądze

Organ obszarny „Dzień Polski” w Nr. z d. 20 b. m. w artykule wstępnym opowiada na ostatniej atakendzie i „Gazety Warszawskiej Porannej” i m. in. oświadcza:

„Związek Ludowo-Narodowy jest zadowolony z siebie. Jest to dużo, nawet bardzo dużo, byś dalsz podobno połowę szczęścia. Nawet więcej: Związek Ludowo-Narodowy byłby „rad”, gdyby zminki konserwatywno-ziemiańskie nie potrzebowały już w najbliższej przyszłości biec do niego o pomoc i ratunek, jak to było już wielokrotnie w momentach, groźnych dla państwa, najgroźniejszych zaś dla ich pożytecznej materii w kraju”. Byłby rad... warto to sobie zapamiętać. Gotów byłby kto położyć się za to pomoc, która, jak wiemy, okazała się bardzo zawodna, była bezinteresowna.

Tę „Dzień Polski” wymawia endekom, że obszarny opodatkowywali się od morze na wybory sejmowe i zaszła taka chęć, w której rei wiodli endecy, w fundusze wyborcze.

Drugim źródłem funduszy dla trójchcizmu byli, jak wiadomo, wielcy przemysł, opodatkowany od ilości robotników.

Z ruchu socjalistycznego

DARBOWA (koło Tarnowa). Z inicjatywy OKR.

Tarnów odbyło się w niedzielę 18 bm. zebranie członków i sympatyków PPS, na którym omówiono potrzebę założenia miejscowej organizacji PPS. Po referatach tow. Kornika i Nigbora, którzy wyjaśnili zebrany program i cele PPS, odczytano statut, który zebrani przyjęli jednomyślnie do wiadomości, poczem wzięło się do organizacji nowych 22 członków. Do zarządu został wybrany następujący товарище: Komik Antoni, przewodniczący, zastępca przewodniczącego Ignacy Faliński, Skrzypiec, Nighor i Jan Nowak. Sekretarjat znajduje się przy ulicy Podkośnej w mieszkaniu tow. dentysty Kornika.

Zwiazki i zerogmadzenia

BACZNOŚĆ ZARZĄDY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH. We czwartek 22 bm. o godz. 7 wieczorem w Domu robotniczym odbył się konferencja prezydium wszystkich Zarządów Związków w Krakowie w sprawie wyborów do Rady Kasy Chorych.

Przesłany są o przybycie: przewodniczący, skarbnicy i sekretarze Zarządów Zw.

Prezydium Rady Zw. Zaw. w Krakowie.

KRONIKA

Kraków, 22 lipca.

† **IGNACY MUSIAŁKOWSKI**, znany kupiec krakowski, zmarł 19 bm. W młodości należał Musiałkowski do PPS zaboru rosyjskiego i brał czynny udział w pracach konspiracyjnych. Zmuszony do emigracji z Królestwa, osiadł w Krakowie i tu stworzył sobie egzystencję jako kupiec. Tu ożenił się też z tow. Biernacką (siostrą „Koska”) po jej powrocie z Sybiru. Z wzbuchem wojny światowej pospieszył w szeregi legionów, w których jako oficer zainicjował wieloletnią przebiegłą wojnę. Po wojnie nie brał udziału czynnego w życiu publicznym, ale pozostał sympatykiem PPS. Zmarł przeżywszy lat 41. Wdowie zasłaliśmy wyraz żalu i współczucia.

† **ZYGMENT KROPACZEK**, kierownik krakowskiego oddziału PAT, zmarł wczoraj, przeżywszy lat 48. Sp. Kropaczek znany był w kołach dziennikarskich. Jako doskonały pracownik i życzliwy dla pracy kolega.

† **UNIWERSYTETU JACIELLOŃSKIEGO**. — P. Mieczysław Budek, rodem z Krakowa, otrzymał na tym Uniwersytecie stopień doktora praw.

SKUTKI WYBUCHU NABOJU KARABINOWEGO. W dniu wczorajszym niejaką Walentę Was, lat 44, bezrobotną, znalazł na polach pod Krakowem nabój karabinowy, kolo którego poczał manipulować tak nieostrożnie, że w pewnym momencie nabój eksplodował i urwał się szesnastemu dwa palce u prawej ręki. Olszcie wypadku opatrzył lekarz dyżurny szpitala ratunkowego i przewiózł Wasi do szpitala św. Łazarza.

PO UPALACH WICHURA I DESZCZ. Po kilkunastu upalnych nastąpiło wielkie obniżenie się temperatury, a duża atmosfera zapowiadająca zbliżający się deszcz. Istotnie w godzinach popołudniowych wraz z dość wielką wichurą spadł spieszny deszcz przy towarzyszeniu dalekich grzmotów burzy, przewalającej się w okolicach Krakowa.

ŁAŻNIA LUDOWA przy ul. Karmielickiej 49, pozostająca pod zarządem miejskiego urzędu zdrowia, będzie znów czynna od piątku 23 bm. po czasywaniu po jednogodzinnej zamknięcia dla publiczności z powodu braku w tym dniu zaopatrzenia w ciepłą wodę. W przyszłym tygodniu będzie otwarta od godziny 9 rano do 8 wieczór. Łaźnia ludowa w Podgórze przy ul. Rejtana 4 jest otwarta jak dotąd, w poniedziałek, wtorek, środy i czwartki od godziny 10 do 5 pół popołudniu, zaś w piątek i soboty od godziny 4 do 8 wieczór.

GMINNA ŁAŻNIA LUDOWA. Krakowska gmina izraelska w ubiegłym roku zrekonstruowała i odnowiła znacznym kosztem łaźnię ludową, własnością gminy izr. będącą. Ze sprawozdania złożonego na ostatnim posiedzeniu Rady wyznawców okazuje się, że w czasie od 1 stycznia do 31 grudnia 1925 r. korzystało z tej łaźni 155.193 osób. Nadto korzystały za opłatą 20 gr. z tej łaźni dzieci i młodzież, których wydziałowy Dż. VII i VIII, najmłodszym zaś dzieci bezpłatnie. Sprawozdanie to wraz ze złożonym sprawozdaniem technicznym i kasowemu z obdukcji łaźni gminnej przyjęła rada wyznawcza jednomyślnie do wiadomości.

KOMUNIKACJA SAMOCHODOWA KRAKÓW-OJCÓW. Polski Związek turystyczny pragnąc umożliwić publiczności zwiedzenie w ciągu dnia Ojców urządził po odbyciu próbnego jazdy, komunikację samochodową Kraków-Ojców. Czas przejazdu będzie trwał około pięciu kwadransów, a wyliczki będą się odbywać tylko w dniu pojeździe.

WYDOBYTO Z WISŁY naprzeciw klasztoru Norbertanów zwłoki Władysława Turckiego lat 26, przemyskiego, z małż. Krenyrowską 4, który utonął w Wiśle w czasie kąpiei.

ZAGINIAŁ BEZ ŚLADU. Józef Gutman z Rybnika doniósł, że z kołcem man. br. wyjechał z Rybnika do Krakowa Alfred Münz lat 41 i do tego czasu do domu nie powrócił ani też nie daje znać o sobie, gdzie przebywa. Za zaginionym wszczęto poszukiwania.

ROWER LUPEM ZŁODZIEI. Józef Schorer, zamieszkały przy ul. Starowieńskiej 81, doniósł, że skradziono przy placu Koszaka 7 rower marki „Royal Bloor” wartości 200 zł.

WILANIE W NOC PŁOŃ KOLDRY. Na szkole Gimnazjum Kulow, zam. przy ul. Szewskiej 9, skradziono w nocy w mieszkaniu przez otwarte okno dwie kłody wartości około 20 zł.

TAJEMNICZA AFERA W KRAKOWIE. Jak słychać w dniu wczorajszym organa PP. aresztowały jedną kobietę pod zarzutem szpiegostwa na rzecz jednego z państw ościennych. Śledztwo w toku. Szczegóły trzymane są na razie w ścisłej tajemnicy.

Wydawane obniżenie cen artykułów spożywczych

Przykładem świecą Warszawa i Łódź — Konieczność rewizji

Dopiero w dniu dzisiejszym miejska komisja cenowa zastanawiać się będzie nad ponownym obniżeniem cen chleba i bułek, oraz nad zniżką cen mięsa i wyrobów masarskich. Pomijając już to, że „zastanawianie się” kr. komisji cenowej jest sprzeczne, bo w Warszawie druga w tym mieście zniżka cen pieczywa nastąpiła już od poniedziałku dnia 19 bm., należy zwrócić uwagę na następujący fakt.

W Łodzi obniżono z dnem 20 bm. znaczną, bo o 10 groszy na 1 kg., cenę chleba, a to z powodu

ARESZTOWANIE ZŁODZIEJA I PASERA. Organa tu. EUS aresztowały Zabłockiego Wiesława lat 16 z Krakowa, będącego mieszkaniem znanego złodzieja mieszkankowego za kradzież roweru marki Puch wartości 200 zł. z zamkniętej komórki na szkole Adama Jaba, zam. przy ul. Kasztelańskiej 82. Skradziony Jaboru rower odebrano od znanego pasera Lejzora Korna lat 58, bez stałego miejsca zamieszkania i zwrócono poszkodowanemu, zaś Zabłockiego i Korna oddawiono do aresztów sądowych.

— 000 —

WSZYSTKIM INTERESOWANYM FIRMOM, które mają zamiar w charakterze wystawców wziąć udział w tegorocznej (szóstej z rzędu) kampanii Targów Wschodnich we Lwowie — od 5 do 15 września br. lub w jednej z czterech Ogólnopolskich Wystaw równocześnie i łącznie z nią odbyć się mających, a w szczególności w Wystawie Budowlanej, Drogowej, Higienicznej-Pracowniczej i Hotełowej-Spożywczej — Zarząd Targów Wschodnich przypomina, że ostateczny termin zgłoszeń upływa z dniem 1 sierpnia br.

Zgłoszenia przyjmuje w Łwowie: Biuro Targów Wschodnich, ul. Jagiełłowska 1 w Krakowie: Generalny zastępca na Województwo Krakowskie Artur Cichocki pl. Groble 3 — lub Izba Przemysłowo-Handlowa.

— 000 —

TEATRY I KONCERTY

Z KOMISJI TEATRALNEJ. Onegdaj odbyło się pod przewodnictwem prezesa miasta Rollego posiedzenie komisji teatralnej, na którym uchwalono jednomyślnie wyrazić p. Teufelowej Trzeciowej i dyrektor teatru miejskiego podziękowanie i uznanie za ośmielenia jego działalności w charakterze dyrektora teatru i znakomitego reżysera.

Następnie dyr. dr. Nowakowski przedstawił skład personalny teatru miejskiego na sezon 1926/27 i projekt repertuaru na pierwsze trzy miesiące. Po przeprowadzeniu dyskusji komisja przyjęła sprawozdanie do wiadomości.

Wreszcie komisja zastanawiała się nad najbliższą przyszłością teatru przy ul. Rajskiej, nie pozwalając jednak na razie w tej sprawie żadnych uchwał.

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś pora ostatni w tym sezonie „Poczekalnia I-szej klasy”, komedia Zygmunta Kawecznego. W piątek teatr zamknięty z powodu próby generalnej. Artysty pod kierunkiem p. Turskiego pracują nad przygotowaniem najbliższej nowości, którą będzie komedia amerykańskiego pisarza Hopwooda „Nasza żona”. Rolę tytułową wykona p. Ludwik Siadecka.

— 000 —

SPORT

ŻKS MAKABKI Ia, Kraków—KS TRZEBINIA 3:5 (0:3). Ładna kombinacyjna gra obu drużyn, prowadzona w nader żywym tempie. W pierwszej połowie gr. znaczna przewaga drużyny trzebińskiej, która po licznych atakach zdobywa 3 nie do obronienia bramki. Po pauzie ataki Trzebina swój wynik na 5 bramek mimo braku środkowego pomocnika, poczem uzyskuje Makabki pierwszego gola i wykorzystuje 2 rzuty karny, podkrytowane za rzekome faule. Sędziował p. Sternberg z Krakowa. Ostatnie zwycięstwo drużyny KS Trzebina nad groźnymi przeciwnikami jak „Zwierzyniec”. Wsława B. Makabki Ia świadczą o obecnej doskonałości tej formie.

ZAWODY FOOTBOLOWE W TALLINIE (Estonia) między „Tallina Jalgpalli Clubi” a „Warszawianką” zakończyły się zwycięstwem Estonczyków 6:1.

— 000 —

UJAWNIENIA WIELKICH ZAPASÓW MAKI u piekarczy z poprzednich miesięcy.

Czyby też i w Krakowie organa magistratu i policji nie przeprowadziły tego rodzaju rewizji, a wówczas mogłoby się także znaleźć znaczne zapasowane zapasy artykułów spożywczych, co spowodowałoby również i u nas

WYDAWANE OBNIŻENIE CEN

tychże. Równocześnie i cenniki kawiarniane i restauracyjne domagały się znacznych poprawek w kierunku obniżenia ich.

— 000 —

Z POLSKI

NOWY WICEPREZES PKO. Prezydent Rzeczypospolitej zainicjował naczelnika wydziału w min. skarbu, p. Tadeusza Michalskiego wiceprezesa Pocztowej Kasy Oszczędności. P. Michalski objął nowe stanowisko z dnem 20 bm.

POTANIECIE CHLEBA W ŁODZI. We wtorek nastąpiła zniżka cen chleba o 10 groszy na kilogram. Zniżka ta spowodowana została ujawnieniem znacznych zapasów maki z poprzedniego okresu, które kupcy obecnie rzucali na rynek.

OSTROŻNIE W TATRACH! Ochotniczo pogotowie ratunkowe Tow. Tatrzańskiego w Zakopanem przestrzega turystów, że ryina pod Małym Kozim Wierchem na szlaku Orlel Perci między Zawratem a Kozią Przełazką, jest jeszcze dotąd całkowicie zawałona niedostępnym śniegiem, wobec czego przedstawia wielkie niebezpieczeństwo dla turystów nieobeznanych z techniką śniegową.

ZNOWO WYPADEK W TATRACH. We wtorek o godzinie 8 wieczorem telefon z Hali Gasienkowej zawezwał komisarza policji w Zakopanem, że na Królowej pod Kopą Magury leżą skisnięte zwłoki turysty. Natychmiast wyruszyła policja w leczenie 6 osób i na miejscu przeprowadzono dochodzenia, na skutek których okazało się, że są to zwłoki Stanisława Pardiaka, dyrektora gminiacz z Myśleni lat około 50. Sp. Pardiak, wracając sam z dłuższą wycieczką, ostatnim etapem teizy w drodze z Hali Gasienkowej do Zakopanego dostał nagłe wskutek silnego przemęczenia udaru serca i skonał. Zwłoki przewieziono do kosiny w Zakopanem.

KPS PRZECIW DROŻYŹNIE W ZAKOPANEM. Komitet miejscowy PPS i rada związków zawodowych w Zakopanem rozpoczęły energiczną akcję przeciwko drożyznie i paskarstwu. W wydanej w tym celu odezwie, czytamy między innemi:

Władze administracyjne i samorządowe niektórych gmin przeciwstawiają drożyznie, lecz więcej przeciwnie gorliwie popierają zldziństwo, akceptując i podpisując horrendalne cenniki pod restauracjami, rzemieślnikami i sklepami, nie kontrolując cen w innych działach handlu, nie zaś pozwalając na dowolne kalkulowanie cen towarów.

W dalszym ciągu piętnuje odezwą wysoki pracownikowie piekarskich, którzy w Zakopanem pracują na dobę 16 godzin, a nawet przez dzień świąteczny 20 godzin co razem tworzy 100 godzin tygodniowo, gdy robotnik piekarski w Krakowie pracuje 46 godzin tygodniowo i w dodatku za wyższą płacę.

Odezwą kończy się wezwaniem do informowania o wypadkach pobierania nadmiernych cen Rady związków zawodowych przy ul. Ogrodowej 1.

WALKA Z GRUŻLIWĄ WŚRÓD DZIECI. Polski Komitet pomocy dzieciom posiada w Otwocku sanatorium dla dzieci gruźliczych. Mieści się w nim 70 dzieci. Ponieważ liczba zgłoszeń o wile przewyższa ilość miejsc wolnych, Komitet zamieścił przy pomocy ministerstwa pracy i opieki społecznej sanatorium to rozszerzyć, co da się skutecznie po odrestaurowaniu wili „Stanisławowska”, znajdujacej się obok dotychczasowego sanatorium konfetu. Dla to możność umieszczenia jest szcze 50 dzieci i pozwoli rozkożować je według pici.

JAK MONARCHIZM — TO MONARCHIZM — ZACHCIAŁO SIE GO I CARSKIM LUDZIOM. Monarchiści rosyjscy w Wilnie mają nowy niedział. Zwrócił się oni do wileńskiego urzędu wojewódzkiego z prośbą o zezwolenie na urządzenie akademii ku czci królewskiego cara byłaby powołać skazanej przez niego na zagładę ludności polskiej w Wilnieśzanie.

POCZTA W BIENIĘCZACH pod Krakowem została z dniam 14 m. czasowo zwinęta, a więc jej doręczę włączono do urzędu pocztowego w Mogile.

NACZELNIK STACJI POD KOŁAMI POCIĄGU. We wtorek na stacji Niegórw za Siemiennicami uległ wypadkowi naczelnik stacji p. Szymanski, który w chwili przedłożenia pociągu towarzyszącemu do dostrzegł go, wpadł pod parowóz. Parowóz odciął mu nogi, prócz tego mocno poturbował. Odwieziono go do szpitala, gdzie wkrótce zmarł.

KTÓ DOKONAŁ ZAMACHU NA „POLONJE”. Podaliśmy wczoraj wiadomość o nieszkodliwym zresztą zamachu bombą na lokal redakcyjny kornackiego dziennika „Polonja”. „Echo Warszawskie” podaje, iż sprawcami zamachu są członkowie „Związku powstańców górnośląskich”. Byłoby to nowym, jaskrawym dowodem, jak zniechędzeni my jest p. Korniały w tych kołach, choć właśnie encja reklamowana jako „bohatera” z okresu powstania i endecka młodzież odpedzała im konie w Warszawie.

WYPADEK LOTNICZY POD ŁOWICZEM. W sobotę w godzinach przedpołudniowych leciał służbowo z Torunia do Warszawy na aparacie typu „Bialia” kpt. pilot Ziembicki z 1 pułku lotniczego. Kiedy lotnicy znaleźli się nad Łowiczem, jakiś dziób w motorze zmusił go do wyładunku na bieżniach pod Łowiczem. W chwili lądowania aparat trafił na niewyżniętą grunt i wyrzucił się. Pilot wyszedł z wypadku bez szwanku, w samolocie natomiast straszakom zostało śmigło i uszkodzono poważnie ster. Koło uszkodzonego aparatu ustawiono warstwą wojskową, kpt. Ziembicki zaś dokonywał podróży do Warszawy koleją. Uszkodzony samolot przewieziono zostali koleją do Warszawy.

550 KM. PIESZO W CIĄGU 2 TYGODNI. Dnia 19 m. o godz. 11 wieczór przybył do Zakopanego Zygmunt Łowski, członek Związku strzeleckiego, który w b.m. wyruszył pieszo w podróż dookoła Polski. Przeszedł przez: Tomaszów Mazowiecki, Piotrków, Zarnowiec, Dąbrowę Górniczą, Sosnowiec, Katowice, Szczakowa, Kraków, Zakopane. Ma już 186 mekuków z poszczególnych miejscowości. Celem podróży jest ustanowienie pieszego polskiego rekordu i przebycie 3000 km. w ciągu 3 miesięcy, za co ma otrzymać nagrodę w odznakach i gotówce od X dyw. piech. Z Zakopanego wyrusza w dalszą drogę na Lwów, kresy wschodnie, Odessę, Pomorzę, Zopaniec, skąd wyruszy do Warszawy, gdzie zda raport marsz. Pil-sudskiemu ze swej podróży.

— 000 —

Z zagranicą

MASOWE UTONIECIA W GDANSKU. W sezonie letnim utonęło dotychczas w gdańskich kąpielach morskich 30 osób. Powodem tych wypadków była przeważnie nieostrożność kąpielących się.

Z KOMUNISTY FASZYSTY. Z Berna Moskowskiego donoszą, że w sprawie przedwodzącego morawskiego faszystów dra Tworzala został przydzielony do stronnicza faszystowskiego jako generalny sekretarz były redaktor naczelny komunistycznego „Rudego Prava” i były członek zarządu partii komunistycznej Dolezal, który obejmuje redakcję „Morawskiej Orliky”.

ZNOWU STARCIA W INDJACH. Wczoraj wieczorem doszło do nowych starć między Hinduistami a mahometanami w Kalficcie, przyczem zabito i zranionych 12 policjantów, jeden Hinduista zabity, zaś 7 rannych.

UPAŁY W AMERYCE. W Chicago i okolicy zmarło 12 osób wskutek porażenia słonecznego.

REPERTUAR

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO

Czwartek: „Poczekalnia I-szej klasy”.

Piątek: Teatr zamknięty.

KINOTEATRY

Nowości: „Atlantida”.

Premiery: „Skandala”.

Reduta: „Opór czarnych gór”.

Szkuta: „Indyjski Grobowiec”.

Uciecha: „Zona nie żona” i „Ostatni rok życia”.

Wanda: „Wyrafinowana kusielka”.

Warszawa: „Śmiertelny wyścig” i farsa „Świędzy”.

Kabaret „CITY” przy ul. Ostrobr. 28

Telefon 323 — Nowy program. — Codziennie przedstawiane od godziny 8-10 wieczór. — Wstęp wolny.

Przegląd gospodarczy

DOKŁIKLE PODROŻENIE CUKRU

Jak wiadomo, przewidywano budżetowe upoważnia rząd do podwyższenia o 10 proc. wszystkich podatków pośrednich i bezpośrednich. Na podstawie tego upoważnienia zostaje akcyza na cukier podwyższona z 35 na 385 zł. od 100 kg. Wynosi to 35 grosza na kilogramie, ale tylko w teorii, gdyż niedziawidom jeszcze, jaki zysk z tej podwyżki zyska cukrownicy i kupcy. Jest to podwyżka tem dotkliwsza, że wchodzi w życie w czasie, kiedy gospodarstwa domowe w granicach swych ograniczonych możliwości smażą jakieś owoce.

NAGRODZONE PRACE EKONOMICZNE

Rada wydziału prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego przyznała dwie nagrody konkursu Zakładów Solwayów w Polsce a mianowicie: I. nagrodę w wysokości 800 złotych magistrów prawa Janowi Pleszkiemu za pracę pt. „Przemysł węglowy w Polsce”; II. nagrodę w wysokości 500 złotych studentów III. roku prawa Stefanowi Rittermanowi za pracę pt. „Likwidacja PKPP w związku z reformą walutową w roku 1924”.

SPED BYDLA RZĘGNO W KRAKOWIE

Na targi rzeźne od 10 do 16 m. spędzono 52 buhaży, 87 wołów, 111 krów, 66 jałówek, 255 cieląt, 900 sztuk nierogacizny, razem 1741 zwierząt. Za 1 kg żywej wagi płacono: buhaje od 1'08 do 1'40 zł, woły 1'02—1'03 zł, krowy 0'85—1'35 zł, jałówki 0'90—1'32 zł, cielęta 1'15—1'50 zł, nierogacizna 2'20—2'46 zł; bitej wagi: nierogacizna 2'95 do 4'00 zł. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano 1415 sztuk na konasęję miejscową, 63 dla innych gmin, a 258 sztuk nierogacizny na eksport zagranicę. Pozostało 5 sztuk nie sprzedanych. Podane ceny obłożono bez opłaty akcyzowej. Ceny rogaciny zniżone.

Liczbą spędzonych sztuk znacznie zmniejsza, aniżeli w poprzednim tygodniu, zwłaszcza wołów i krów. Liczbą spędzonych cieląt i nierogacizny odpowiednia w stosunku do obecnego zapotrzebowania. Ze względu na porę letnią i zmniejszając konsumpcję mięsa, transakcji dokonano mało, tak, że przy tej zmniejszonej liczbie spędzonych zwierząt pozostało jeszcze kilka sztuk bydła rągatego nie sprzedanego.

WYWOZ NIEROGACIZNY Z KRAKOWA DO WIEDNIA.

W ciągu ubiegłego tygodnia wywieziono z krakowskiej rzeźni na eksport do Wiednia 258 sztuk bitej nierogacizny. Przysyłka skuteczną ona została dwoma transportami.

UDZIAŁ KRAKOWA W LWOWSKIEJ WYSTAWIE BUDOWLANEJ

We wtorek w sali konferencyjnej magistratu krakowskiego odbyło się zebranie przedstawicieli tutejszych kół przemysłowych, architektów i rzemieślników, zwolane przez prezydium miasta, Krakowa, oraz zarząd „Targów Wschodnich”, celem wstępu udziału w Wystawie Budowlanej we Lwowie, która otwarta zostanie łącznie z Targami Wschodnimi w dniu 5 września br.

Na zebranie przybył wojewoda Darowski, prez. miasta Rolie, wiceprez. Józef Handlowy Peró i dyr. dr. Beres, prez. dyr. kol. Barwicz, przedstawiciele kół budowniczych Wojtojsko, Miarczyński, Ronka, Kramarski, Zieliński, dalej dyr. Zborowski, dyr. Schmitzke, inż. Kół, dyr. PKO Bieńkowski, prof. Zaręcki i wielu innych. Ze Lwowa przybyli inż. Zaręcki, prezes wystawy budowlanej, dyr. Targów Wschodnich Puchalski i W. Noworyta. Dyrekt. tutejszy przedstawiciel T. W. dyr. Chłoch.

Zebrańie otworzył prez. Rolie, witając p. wojewodę Darowskiego i prosząc go o poradcę tej imprezy. W odpowiedzi wojewoda Darowski, jako przedstawiciel radu oświadczył, że wszystko, co będzie od niego zależało uczyni, aby prastara stolica Polski — Kraków wystąpił we Lwowie na wystawie w całej swej okazałości i przyszedł do parku dla poczyniła Krakowa nie tylko w tym kierunku, ale w szereg innych spraw, chcąc wspólnie pracować nad rozkwitem miasta i całego województwa.

Następnie przewodniczący zebrania udzielił głos inż. Zaręckiemu, który przedstawił cel wystawy budowlanej i mianowicie rozstrzygnął tak pa-ry kwestii mieszkalniowej. Wystrawa ta da-rownież obok, co Polska w dziedzinie budownictwa od chwili uzyskania swego niepodległości zrobiła, a obejmie również i dział kanalizacji, elektryczny, gazowniczo i wodociąg.

Umownieniem wystawy budowlanej będzie Wy-

stawa Drogora, która zobrazuje wszystkie systemy budowania dróg, a więc od prostego szutru, po przez bruk kostkowy i asfalt do stabilstion. Referat zakończył zaproszeniem Krakowa na wystawę lwowską.

Celem zorganizowania wystawowy krakowskich wybrań został sformułowany komitet organizacyjny, w skład którego weszli: Honorowie prezydium: wojewoda Darowski, prez. miasta inż. Rolie, wiceprezydent inż. Sare i prezydent Józef Handlowy i przemysłowy p. T. Epstein. Prezesem komitetu wybrany został architekt Strzyński Tadeusz, zastępcami inż. Schmitzke, Kosobudzki Piotr i arch. Ludwik Wojtojsko, ponadto wybrano kilkudziesięciu członków komitetu.

ZAINTERESOWANIE KAPITAŁÓW ANIELSK. DLA POLSKI

Warszawa. (AW) Działający „Moment” podaje sensacyjną wiadomość o prowadzonych z angielskim konsorcjum przez rząd polski rokowaniach o odstąpienie temu konsorcjum 50 proc. udziału akcyj Banku polskiego. Konsorcjum angielskie pragnie wzmożnić kapitał zakładów Banku polskiego także poza własnymi wkładami i zamierza pośredniczyć pomiędzy sterami gospodarczymi Ameryki a Polską w sprawie pożyczki sumy 300 milionów dolarów dla państwa polskiego.

RYWALIZACJA ANIELSKO-AMERYKAŃSKA NA GÓRNYM ŚLĄSKU

Hamburg. (AW) Tutejszy tygodnik „Wirtschafts-Blatt” porusza załączenie rywalizacji angielsko-amerykańskiej na terytorium polskiego Górnego Śląska, twierdząc, że Ameryka do tego stopnia przyzwyczaiła sobie grunty, iż niebawem rzecza będzie dla Angli utrwalic tam swoje wpływy. Polska bowiem na Górnym Śląsku nie da sobie rady bez pożyczki zagranicą, bez której mimo chwilowej doskonałej koniunktury w przemyśle węglowym sytuacja nieupłynie się zastrzyż, gdyż tak skomplikowany organizm gospodarczy, jak Górny Śląsk nie wytrzyma dłuższych wstrząsów finansowych.

Sprawy partyjne

— 0 —

ODWOŁANIE RADY NACZELNEJ PPS

Rada Naczelna PPS zapowiadająca na niedziele 25 m. została odwołana i odejdzie się w innym terminie.

ROZMAITOŚCI

SZTUCZNA KATASTROFA KOLEJOWA. W dniach 6 i 11 września obradować będzie w Amsterdamie trzeci kongres ratowników i pierwszych pomocy w nieszczęśliwych wypadkach. Z tej okazji w pobliżu miasta Amsterdamu będzie sztuczna katastrofa kolejowa. Liczne rządy przysyłały swój udział w tym kongresie. Zapowiedziano jest ponad 100 odczytów rzeczowników ze wszystkich krajów świata, liczne odczyty ilustrowane będą obrazami świetlnymi i filmami. W związku z kongresem przewidziano są dwie wielkie demonstracje, celem praktycznego wypróbowania wartości pierwszych pomocy w nieszczęśliwych wypadkach. Pierwsza demonstracja będzie wymieniona już katastrofa kolejowa, druga demonstracja przedstawiać będzie zainicjowanie ruchu Rotterdamem na wybrzeżu Mook van Holland przy demonstracjach tych odbywać się będą zawody ratunkowe, zarówno grupami jak i jednostkowo.

OKROPNOŚĆ WOJNY MAROKAŃSKIEJ. — Wojna Riffenów z Francją i Hiszpanią została zakończona. Nie wszyscy jednak oficierowie hiszpańscy, wzięci do niewoli przez Abd-el-Krima, ujrzawszy swój kraj rodzimy. Nie zabil ich Marokańczyk, zabili ich natomiast własna armia hiszpańska. Losy wojny hiszpańskiej w czasie ostatnich walk używali niemal wyłącznie bomb gazowych obracając w ten sposób tereny pozostawione. Bomby wywoływały straszną śmierć, zabijając mężczyzn, kobiety, dzieci oraz bydło. Abd-el-Krim bronił się przeciw bombardowaniu w ten sposób, że umieszczał oficerów hiszpańskich — jeńców w okolicach, obrzucając bombami gazowymi. Spodziewał się, że wzięci do niewoli oficerowie powstrzymają Hiszpanie od stosowania nielegalnej broni wojny gazowej. Lece Abd-el-Krim jest tylko barbarzyńcą i nie rozumie się na ewolucji europejskiej. Wojska lotnicze Prima de Rivera wywoływały bombami, chociaż wiedzieli, że gubią w ten sposób jeńców hiszpańskich. Kiedyś wreszcie umęczona ludność obłąkał straszy kapitalistyczny i jego pód: militarysty, zdolny do tak haniebnych czynów.

Rząd uzyskał pełnomocnictwa

Przemówienie tow. Liebermana przeciw pełnomocnictwom

(Korespondencja własna „Naprzodu”)

Warszawa, 21 lipca.

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu toczyła się w dalszym ciągu debata nad pełnomocnictwami, których udzielił rząd p. Bartle.

Przemawiał posłowie: Roguła (Białorusin), Kroe-
nig (Zjednoczenie niemieckie) i Popiel (NPR), którzy nie wnieśli do dyskusji nic nowego. Pos. Roguła wypowiedział się przeciw pełnomocnictwom, pos. Kroe-
nig za pełnomocnictwami ograniczonymi, z wyłączeniem ustawodawstwa robotniczego i ustaw językowych. Pos. Popiel wypowiedział się przeciw pełnomocnictwom.

Pełnomocnictwa oznaczają dyktaturę

PPS W OBRONIE DEMOKRACJI I REPUBLIKI

Następnie zabiera głos tow. Lieberman. Przemówienie tow. Liebermana było dowodem, że cała walka o parlamentarizm i republikańską formę rządów w Polsce spoczywa na barkach PPS. Przemówienie tow. Liebermana zostało przyjęte gorącymi oklaskami przez całą lewą stronę Izby. Tow. Lieberman wyzwał całą nieliczną kłótnię, wytykającą rządowi nadanie przez pełnomocnictwa, stwierdzając że pełnomocnictwa są sięcią zarządczą przez rząd na demokrację i republikanizm.

Skoro prof. Bartl twierdzi, że w Polsce dzieje się doskonale, budżet jest zrównoważony, złodzieje przestali kradść — ironizował tow. Lieberman przemówienie premiera — a wszystko to stało się bez pełnomocnictwa, to pocóż są rządowi potrzebne pełnomocnictwa? Co rząd prof. Bartla chce z nimi zrobić?

Ustawa o pełnomocnictwach — mówił dalej tow. Lieberman — powinna się właściwie nazywać ustawą o dyktaturze

Motywuując stanowisko PPS, przeciwnie pełnomocnictwom, przytoczył tow. Lieberman przykład Francji, mówiąc:

— Gdy we Francji rząd zażądał znacznie skromniejszych pełnomocnictw, premier francuski wygłosił mowę, która zeskałmowała naszą agencja państwowa PAT. Mówił on, że twierdzi, że ustawy obraża uczucia republikańskie, a prawa uchwalania ustaw nie można składać na jednego człowieka, byłoby to tchórzostwem, niegodnem Francuza.

Rząd nasz oddaje już usługę republikanizmowi wprowadzając projekt pełnomocnictw dyktatorskich.

— Wszak marszałek Piłsudski — mówił dalej tow. Lieberman — powiedział po przewrocie majowym, że miał odwoływać Polaków od zwalania pracy na jednego człowieka.

Takie pełnomocnictwa, jakich się domaga rząd, daje się albo w okresie katastrofy, albo między opatrnościowymi. Nie jest żyjemy w okresie katastrofy, o tem przekonała nas pierwsza część przemówienia p. Bartla, czy zaś ludzie, którym mamy dać pełnomocnictwa, są wielkimi, żelaznymi miobryzmami?

STOSUNEK RZĄDU DO PAŃSTWA

Przechodząc do stosunku rządu do Sejmu mówił tow. Lieberman:

— Żaden rząd nie odnosił się z taką pogardą do Sejmu, ale w kilka dni ukorzyli się, przyszedł do

tego Sejmu, pałętali się po kulaarach, mówił z żydami, z Niemcami, ze Stróńskim i z Dubanowiczem. To dziecko rewolucji (rząd) flirtuje ze starym grzesznikiem... (ogólna wesołość w Izbie).

— Wiedziałem — mówi dalej tow. Lieberman — jak minister Makowski żądał pełnomocnictw, a p. Kiernik zniósł jak kura jajko po laiku rządowi do dyktatury: jeszcze robotniczo, jeszcze leśnictwo i wiele jeszcze — i to bynajmniej nie ze strachu, ale poprostu z radości.

— Pytam się, dlaczego do tak dobrodusznego człowieka, jak Kiernik, strzelano przez trzy dni z armat i karabinów? (Okłaski na lewicy — wesołość w całej Izbie).

PPS A PIŁSUDSKI

Nam jest żal — mówi dalej tow. Lieberman — że nie możemy dać pełnomocnictw rządowi, w którym zasiada Józef Piłsudski. Piłsudski ograniczył się obecnie do organizacji armii. My czynimy armię wysoko, ale miliony ludzi, którzy czynią Piłsudskiego uważali za początek wyzwolenia z nędzy i niesprawiedliwości, czekają i może nadzieja chwyla, kiedy te miliony powiedzą sobie, że same chcą być rozstrzygnięciem czynnikami w historii państwa polskiego.

Panowie sztydzą z naszego stosunku do Piłsudskiego, my otwarcie oświadczamy, że nie żałujemy tego, żeśmy wzięli udział w przewrocie majowym na stronie Piłsudskiego (wzława wrzawa na prawej stronie Izby).

My jednak nie osądzamy następstw tego co było w maju z perspektywy dwóch miesięcy. To co było w maju, było globalnym przeżyciem milionów ludzi, ci ludzie przeszli moralny wstrząs, jak się to skryzłaliście byłoby lekko myślnie przysądzać.

My solidnie chcemy zwycięstwa socjalizmu drogą demokracji a nie drogą rozlewu krwi. Myślny przed wojną byli wrogami wojny, ale kiedy wojna wybuchła stanęliśmy by wywalczyć niepodległość, tak i dziś, skorzystamy z każdej walki, by wywalczyć zwycięstwo socjalizmu i sprawiedliwości w Polsce.

W zakończeniu swą znakomitą mowę wyświadczył tow. Lieberman, że rząd p. Bartla nie może oczekiwać od PPS oddania w jego ręce pełnomocnictw dyktatorskich.

Rząd grozi ustąpieniem

W RAZIE ODRZUCENIA PEŁNOMOCNICTW

Po kilku przemówieniach, które nie wniosły niczego nowego, zabrał głos premier Bartel, który zażądał kategorycznie udzielenia rządowi pełnomocnictw. Gdyby ich rząd nie uzyskał, premier zapowiedział, że rząd wygłosi z tego konsekwencje.

Co do czasu trwania pełnomocnictw, to premier zgadza się, by zamiast terminu kalendarzowego, oznaczyć czas trwania pełnomocnictw, do czasu ustytuowania się nowego Sejmu.

GŁOSOWANIE

W głosowaniu ustawa o pełnomocnictwach została przyjęta, przeciw głosom PPS, mniejszości słowiańskich, komunistów oraz ZLN.

Z pełnomocnictw zostało wyłączone ustawodawstwo robotnicze. Wniosek, by z pełnomocnictw wyłączyć prawo małżeńskie, upadł.

W tej chwili (godzina 9'30 wieczorem) dyskusja trwa.

Endecy przeciw Kasom chorych

CHCA ODWLEC ZAKŁADANIE KAS O 10 LAT!

Warszawa, 21 lipca (Tel. własny „Naprzodu”). Sejmowa komisja odrzuciła pracę rozprawy wnoszącej prawicy o odroczenie na 10 lat organizacji kas chorych w miejscowościach, gdzie kasy chorych do tej pory nie istniały.

Przedstawiciele PPS sprzeciwili się stanowczo wnioskowi prawicy, żądając by w miejscowościach w których nie ma kas chorych, przystąpiono natychmiast do ich zakładania.

Wniosek PPS upadł, odrzucony przez chłono - plastową większość komisji.

Również upadły wniosek Koła żydowskiego, chade-
ci i rządu, stawiające krótszy termin odroczenia organizacji kas chorych.

TELEGRAMY

SPLATY DŁUGÓW BANKU POLSKIEGO

Warszawa (AW). Bank Polski rozpoczął dziś spłatę swego długu w Federal Reserve Bank. Dług zapłacony był złotem, złożonym w Banku Angielskim. Zobowiązanie wynosiło 10 milionów dolarów i według zamiarów kierownictwa Banku Polskiego, będzie spłacone do połowy sierpnia.

ZABEZPIECZENIE WARSZAWY PRZED POWODZIĄ

Warszawa, 21 lipca. (AW) Celem zabezpieczenia okolic Warszawy przed wylewem Wisły z dniem 1-go sierpnia rozpocznie się prace nad budową walu. Wal będzie usypany na długości 5 kilometrów a wysoki na 8 metrów.

EGZOTYCZNY GOŚĆ

Warszawa, 21 lipca (AW). Dziś przyjechał do Warszawy przedstawiciel dyplomatyczny Egiptu Mahomud Sabit Bej, chargé de affaires Egiptu w Pradze czeskiej. Wizyta przedstawiciela Egiptu potrwa w Polsce około tygodnia.

ROKOWANIA W ANGLISKIM STRAJKU GÓRNICZYM

London, 21 lipca (PAT). Przedstawiciele biskupów po konferencji z premierem Baldwinem nie zamierzają rezygnować z dalszego pośrednictwa w sprawie strajku węglowego. Wobec nieprzejścia przez rząd projektu dalszego subsydiowania przemysłu miały odbyć się narady między przemysłowcami należącymi do chrześcijańskich związków a górnikami w sprawie ewentualnego zastąpienia subsydium przez pożyczkę. „Daily Herald” pisze, że pewna liczba przemysłowców polityków i finansistów popiera myśl udzielenia przemysłowi górniczemu przez City londyńską pożyczki 5 milj. funtów szł.

WSTRZYMANIE PRODUKCJI ŻELAZA W ANGLII

London, 21 lipca (PAT). „Morning Post” donosi, że w ostatnich dniach zgłoszono ostatnie wielkie płoce, które były dotychczas czynne, tak że w lipcu będzie produkcja żelaza w Anglii zupełnie wstrzymana. Przed strajkiem funkcjonowało 147 wysokich pieców.

Zbliżenie polsko-niemieckie

NA PODŁOŻU EKONOMICZNYM

Wiedeń, 21 lipca (PAT). „Ekonomsche Rundschau” komentuje sprzedaż Huty Bismarka w tym kierunku, że trust Zasklebia Ruryh uczynił pierwszy krok w kierunku polityki eksportowej w Polsce.

Fakt ten stoi w ścisłym związku z rokowaniami w sprawie traktatu handlowego między delegacją polską a niemiecką. W kołach przemysłu górnego komentarza nabycie Huty Bismarka przez trust Zasklebia Ruryh jako objaw zwiększającego się zbliżenia między Polską a Niemcami.

NOWOŚĆ NA CZASIE! NOWOŚĆ NA CZASIE!

Już wyszła z druku książka tow. posła IGNACEGO DASZYŃSKIEGO p. t.:

„Sejm, rząd, król, dyktator”

Cena zł. 1,75.

Do nabycia w administracji „Naprzodu”
(Kraków, Dunajewskiego 9)

Sprawa rozwiązania Sejmu

Losy wniosku PPS o rozwiązanie Sejmu

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 21 lipca.

Sejmowa komisja konstytucyjna rozważa dzisiaj sprawę trwałego czytania projektu zmian konstytucji.

Tow. Nadziatkowski domagał się by wnioskiem PPS o rozwiązanie Sejmu były rozprawy natychmiast. Z powodu wątpliwości podnisiących na komisji, zaproszono marszałka Rataja, który wyjaśnił, że odesłanie wniosku PPS o rozwiązanie Sejmu do komisji, było niepotrzebne i że na

konwencji senjorów, postanowiono tak sprawę rozwiązania Sejmu, jak sprawę zmiany ordynacji wyborczej, rozważyć jeszcze w bieżącej sesji.

Następnie komisja przystąpiła do sprawy zmiany ordynacji wyborczej.

Referent pos. Konopczyński (endeck) domagał się zmiany w tym duchu, by zmniejszyć liczbę posłów, przesunąć porządek obradów wyborczych i przeprowadzić podział mandatów tak, by uzyskać polską większość.

Następne posiedzenie komisji jutro.

Prace sanacyjne rządu Herriota

Paryż, 21 lipca (PAT). Rada gabinetowa wysłuchała wczoraj exposé ministra skarbu de Monzie oraz zatwierdziła tekst deklaracji rządu, która będzie dziś przedstawiona obom Izbowi, oraz projektu finansowego, który będzie złożony w parlamencie natychmiast.

Paryż, 21 lipca (PAT). Zaprzeczają tu stanowczo pogłosce, jakoby minister skarbu de Monzie miał podać się do dymisji. Minister przedstawia dzisiaj w Izbie deputowanych program finansowy nowego rządu.

